

Oravecz imre

alkonynapló
(2018–2023)

(Őszi kérdés) Elment a sárgarigó, a kakukk, a gólya, a fecske. Megvárod, míg visszajönnek?

(Diófa) Hét diófát ültettem az évek során, és mind a hetet kivágtam, mert az építkezéskor útban voltak vagy akadályozták a kilátást. Most dohos, vett diót törve ülök a tűző napon, és vezekelek.

(Tarna) Ma megint megálltam a parton a kőgázlónál, és bólogatva hallgattam a folyás méla beszédét. A régi Tarnáról mesélt, amely bővizű volt, tiszta, homokos, széles mederrel, és tele csilámló testű compóval és domolykóval.

(Toldi) A meséje untat, de a megjelenítés érzékletessége, a szavak keresetlensége, a rímek frissessége megejt.

(Gyógyszerek) Egymásra rakott gyógyszereim körülbelül 20 × 40 cm aljú és legalább 40 cm magas építményt alkotnak a konyhai tálalón. Hogy ritkábban kelljen receptekre várakoznom a körzeti rendelőben, fél évre előre felírtam és kiváltottam mindent. Élek még fél év múlva?

(Igény) Több öregség kellene, egy nem elég, hogy megszokjam.

(Intés 1) Ne akard mindenáron, amit akarsz még.

(Tévedés) Nagyvonalúan átsiklom afölött, hogy Márai nem tud mit kezdeni a parasztsággal, sem mint egyénnel, sem mint osztállyal. De kínosan érint, mikor tárgyi tévedésen kapom: „Egy

alkalmazott pontosan olyan vörös tárcsával ugrál a gépek előtt, mint Parádon a bakter” – olvasom egy 1960-as naplójegyzetében. Parádon nincs és sosem volt vasút. Persze az is lehet, hogy a meseter véetlen. Szedési hiba, a kéziratban esetleg Poprád lehetett.

(Illetlenség) A mátraházi tudószanatóriumban, ahol kamaszkoromban egy hónapot töltöttem, volt egy hetven év feletti szobátársam, aki németül tanult. A nyelvkönyvet bújta az ágyban, és a szótárfüzetből szorgalmasan magolta a kiírt szavakat. Elcsodálkoztam, hogy valaki még ebben a korban is tanul, hogy látja értelmét. Betöltöttem a hetvenötöt, és azzal, hogy írok, talán magam is valami hasonló illetlenséget követek el, csak én nem látom értelmét.

(Kisek) Különös, hogy apai nagyanyám családjáról jóformán semmit nem tudok, hogy arról az ágról nem derítettem ki, nem használtam fel semmit *A rög gyermekeiben*. Zvara volt az anyja, gyerekkoromban az övé mellett a sírhalma, és úgy emlegették, hogy *szüle*. Megemlékezem róla a *Halászóemberben* egy fénykép alapján írt vers erejéig, bár lehet, hogy nem is ő van azon a képen. Kanadai unokatestvérem, Edi 1973-ban Windsorban elvitt egy Kis nevű rokonhoz, aki egyáltalán nem úgy fogadott, mint rokont. Mikor a szüleim a nyolcvanas években a két sír közti házagot nézték ki végső nyughelyüknek, és új szokás szerint maguk készítették el a síremléküket, az ő halmát is a nagy fedlap alá foglalták, és a lányával együtt mintegy közös sírba került. Utólag nem értem érdektelenségemet. Az Árvaiakat Oravec z dédnagyapámról és családjáról mintáztam, pedig ha nem is vonom be a Kiseket, talán hasznos lett volna utalni rá, kik, mifélék voltak, mi közük a mai Kisekhez. Tartoztam volna nagyanyámnak ennyivel. Vajon rászánom-e még magam, elkezdem-e ismét bújni az anyakönyveket?

(Ha) Ha 1976-ban, mikor politikai menedéket kértem, végleg az Egyesült Államokban maradok, akkor nincs M. fiam és nincs M. L. fiam, és nem írtam volna többé semmit. Vagy ha nem maradok ugyan, de évekkal később nem viszem ki magammal M.-et, akkor az ő révén nem kerülök az országgal olyan bensőséges viszonyba, hogy második hazámnak tekintem. Vagy ha egy újabb, kései házasságban nem akarok még egy gyereket, akkor most nem kellene senkiről gondoskodnom, és nem akarnék már élni. De nem maradtam akkor, és amikor egy időre még visszamentem, velem volt M. és akartam M. L.-t. És írtam. A kérdés csak az, hogy azt-e, amit kellett volna. De ki tudja, mit kellett volna?

(Egy férfi, egy gyermek, egy másik férfi és egy nő) Egy fényképen vannak, balról jobbra a fenti sorrendben. A két férfi combközépig, a nő és a gyermek derékig látható, illetve a felvételt készítő személy ügyetlensége folytán a szélső férfi felsőtestének hiányzik a negyede, a nőnek pedig a fél karja. A negyedhiányos férfi idős. Sötétbarna nadrágot, fekete pulóvert, kihajtott gallérú, világosbarna inget visel. Megmaradt kezét zsebre dugja, ősz, és kényszeredetten mosolyog. A gyermekén vajszínű, nyitott dzseki van, alatta piros csíkos pulóver, fején fekete baseballsapka, jobb kezében megkezdett alma. A másik férfihoz dől, aki fiatal. Közben kissé jobbra dönti a fejét. Közte és az idős férfi közt rés tátong. Tekintete sem nem szomorú, sem nem vidám, viszont nyílt és fürkésző. Arca pufók, feltehetően az almától, melybe imént harapott. A fiatal férfi haja, bajsza, szakála sötét. Nadrágja blue jeans bőrvél, inge kék kockás flanel, fején kék színű baseballsapka. Ő derűsebb, és félt a gyermek felé fordulva, azt, mint annak karja mögül előbukkanó ujjbegyéből kitetszik, jobb kezével átölelve, szintén kíváncsian, érdeklődve néz előre. A nő közelebb áll a kamerához, így kissé kilóg a sorból. Öreg, de még nem ősz, a haja a homlok felett barnán kandikál elő a fejkendő alól. Ruházata kék színű munkaköpeny, nyakán barna sál. Ő igazán vidám, boldog mosoly ömlik el az arcán, és boldogságában még a szemét is lehunyja.

A háttérben zöld színű, rácsos vaskapu nyitott szárnya és tamariszbokor, valamint egy családi ház homlokzata az ablakok közé-
péig. Az idős férfi hatvankilenc éves, és az apám, a gyermek kilenc, és a nagyobbik fiam, a fiatal férfi negyvennégy, és én vagyok, a nő hatvanhat, és az anyám. A kép bekeretezve lóg a dolgozószobám falán, az íróasztal mellett, és J. R., amerikai költő készítette 1987-ben. Apámnak akkor még volt hét éve, anyámnak hat.

(Baleset 1) Megbotlottam, és leestem otthon az emeleti lépcsőről, és csúnyán összezúztam magam. A kórházban egy hívó nélküli, üres kórterembe zártak, hogy kialudjam a mámoromat, mert az hitték, hogy részeg hajléktalan vagyok. Ennek valamilyen tápot adott, hogy aznap nehéz munkát végeztem a kertben, és utána, mint mindig ilyenkor, fogyasztottam némi alkoholt, továbbá ugyanabban a kopott, peccsés ruhában vitt be a mentő, amelyben kint dolgoztam. Vízilhetnékem támadt, a fájdalomtól azonban nem bírtam leszállni az ágyról, hogy a mosdókagylóhoz menjek, és abba ürítsek. A fejemről is levált a kötés, és erősen véreztem, de hiába kiabáltam, hogy segítsenek, és hozzanak *kacsát*, nem jött senki. A mobilomon még a 112-t is felhívtam, megadták a kórház központi számát, de üzenetrögzítő jelentkezett. Hajnal felé megéledt a sürgősségi osztály, és kinyitották a távirányított ajtót, de továbbra is füttyültek rám. Mikor kilenc körül végre figyelemre méltattak, haza akartak küldeni, pedig, mint később kiderült, eltörött egy gerinccsigolyám is.

(Nyári napforduló) Mostantól öregszik, és a végén meghal az év.

(Hetvenöt után) Már semmi nem az, ami.

(Felismerés) Mikor a válással elvesztettem M. L.-t, bűn volt, de azt kívántam, bárcsak ne volna ő, mert gyermek nélkül talán könnyebb lenne. Tévedtem, az évek során a láthatások kalodájában az ő szeretete tartott életben.

(*Háló*) A vakolat a nyugati oldalon, ahol legjobban veri a nap, az eső, a téglák illesztését követve és szabályos négyzet alakokban megrepedezett. Hálót alkot, amelyet az idő dobott a házamra, és befogta vele.

(*Öregek*) A fiatalok nem szeretik az öregeket látni, mert az elmúlásra emlékeztetnek. Az öregek tapintatlanok, nem bújnak el, nem kímélik meg őket a látványtól.

(*Szanálás*) Eldobozoltam M. L. régi játékait, és a szemétkébe dobtam a töröttket, hiányosakat. Kissé olyan volt, mintha temettem volna őt.

(*Ellentmondás*) Azt vettem észre, hogy újabban egyre hosszabbnak találok a napot, és várom, hogy minél előbb véget érjen. Holott az órák nyúlását, múlásuk lassulását kellene kívánnom.

(*Halottak napja*) A temetőben már legalább nyolcszáz olyan sír van, amelynek lakóját ismertem.

(*Vénség*) Nem különbözik egymástól lényegesen az ébrenlét és az alvás.

(*Vonatút*) 1973-ban Európába visszatérve Párizsból (Nyugat-)Németországon és Ausztrián át az Orient expresszrel jöttem haza. Végig az foglalkoztatott, nem kellene-e közben kiszállnom valahol, és kint maradnom, hiszen a magyar határon esetleg le is tartóztathatnak. Ha erre az egy éjszakát és egy nappalt magába foglaló kritikus vonatútra gondolok, nem a valóságos utazás jelenik meg előttem, hanem egy fiktív, egy képzel minden részletével, egy regényhősömé, Steve-é az *Ókontriból*, aki 1938-ban ugyanezzel a vonattal teszi meg ezt az utat, mintha ő én lennék inkognitóban, vele lévő kisfia pedig az én fiam, M., aki öt évvel később, 1978-ban születik majd meg.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2024-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Szegő János
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Hradeczky Moni
A könyvet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9336
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4249-6